

Ocena ryzyka i opłacalności finansowej projektu inwestycyjnego

Szeroko rozumiane pojęcie inwestycji może zarówno odnosić się do nakładów ponoszonych na odtworzenie istniejących lub utworzenie nowych składników majątku trwałego podmiotu gospodarczego, ale także na „zamrażaniu” nadwyżek finansowych poprzez ich lokowanie w walory innych jednostek (np. zakup akcji czy udziałów), czyli nabywanie praw własności podmiotu emitującego takie walory.

Pośrednio w tym drugim przypadku uzyskujemy prawo do partycypacji w dochodach takiego podmiotu, jak również wpływ na zarządzanie nim. Najbardziej uniwersalną definicją inwestycji jaką można znaleźć w literaturze jest jednak chyba ta, która mówi, że „inwestycje to nakłady kapitałowe ponoszone na różnego rodzaju przedsięwzięcia mające na celu przysporzenie określonych korzyści „(efektów)”.

Zatem mając na uwadze, iż rozważaniu poddane zostaną przede wszystkim inwestycje „we własną spółkę”, można dokonać ich podziału na co najmniej trzy grupy: inwestycje odtworzeniowe zwane również restytucyjnymi, inwestycje modernizacyjne oraz inwestycje nowe. Przy czym dwie pierwsze grupy inwestycji mogą zostać w zasadzie uznane za tak zwane inwestycje brutto czyli nakłady ponoszone na odtworzenie zużytej części majątku trwałego, jak też na przyrost środków trwałych, natomiast trzecia to przede wszystkim tak zwane inwestycje netto, czyli przynoszące przyrost majątku trwałego ponad rozmiary już istniejące.

Inwestycje restytucyjne zatem to inwestycje, których celem nie jest rozwój podmiotu gospodarczego, czy poszerzanie zakresu dotychczas prowadzonej działalności. Głównym zadaniem tego

rodzaju inwestycji jest odtworzenie zdekapitalizowanego majątku trwałego, co z kolei pozwoli na kontynuowanie egzystencji i zachowanie dotychczasowej pozycji na rynku. Patrząc na ten rodzaj inwestycji przez pryzmat ich nie dokonania można stwierdzić, iż są to inwestycje konieczne, których podmiot gospodarczy nie może nie przeprowadzać, gdyż ich zaniechanie może w konsekwencji doprowadzić do utraty zdolności produkcyjnych jednostki. Zdekapitalizowany, a więc zużyty i nieprzedstawiający żadnej wartości majątek spółki w dłuższym lub raczej krótszym okresie czasu uniemożliwi, bowiem kontynuację produkcji, czy świadczenie usług. Tak więc niezastąpienie go w porę nowymi urządzeniami i maszynami, reprezentującymi chociażby taki sam poziom techniczny, doprowadzi z oczywistych powodów do zaprzestania działalności.

Inwestycje modernizacyjne idą o krok dalej aniżeli podstawowe inwestycje restytucyjne. Ich zadaniem nie jest już tylko odbudowa zniszczonej bazy do prowadzenia działalności przez jednostkę, ale przede wszystkim unowocześnienie składników tejże bazy, czyli zwiększenie ich jakości technicznej i technologicznej. W praktyce dopiero dokonywanie tego typu inwestycji może zapewnić przedsiębiorstwu warunki do właściwego konkutowania na rynku i obronę dotychczas zajmowanej przez nie pozycji. Wynika to z faktu, że przeprowadzane przez spółkę inwestycje odtworzeniowe nie wpływają na rozwój stosowanych technologii, ani nie zwiększają jakości produkowanych wyrobów, czy świadczonych usług. Biorąc pod uwagę, że inne podmioty działające na rynku również są zainteresowane ekspansją i zdobywaniem nowych klientów przedsiębiorstwo – chcąc utrzymać chociażby dotychczasowe status quo – zmuszone jest dokonywać inwestycji modernizacyjnych. Ich brak i „zadowolenie się” jedynie inwestycjami odtworzeniowymi jest postawą bierną, która prowadzi w konsekwencji do zmarginalizowania roli firmy na rynku. Tylko pójście z tak zwanym „duchem czasu” jest gwarantem stabilizacji i rozwoju.

Trzecią główną grupą inwestycji, są tak zwane **inwestycje nowe**, polegające przede wszystkim na tworzeniu nowych, nieistniejących dotychczas składników, głównie w sferze aktywów trwałych. Należy przez to rozumieć nie tylko np. budowę nowej hali produkcyjnej, ale również, a może nawet w pierwszej kolejności inwestycje dokonywane w nowe technologie, które zwiększają jakość świadczonych usług (produktów) i wydajność pracy. Przyczyniają się także do ograniczenia ponoszonych przez przedsiębiorstwo kosztów oraz w największym stopniu wpływają na jego rozwój i możliwości ekspansji na rynku. Potencjalnie, zatem w dłuższym horyzoncie czasowym właśnie tego typu inwestycja powinna być najbardziej opłacalna i gwarantować jednostce przysporzenie największych korzyści. Jednocześnie należy jednak zauważyć, iż ta grupa inwestycji jest również najbardziej kapitałochłonna i wymagająca znacznego wysiłku tak organizacyjnego, jak i finansowego ze strony jednostki. Z uwagi na fakt, iż tego typu inwestycje są objęte zakresem wysokiego ryzyka i niepewności co do ich powodzenia, pozyskanie kapitału na ich przeprowadzenie jest związane często z długotrwałymi procedurami i zaangażowaniem praktycznie całej kadry (nie tylko zarządzającej) spółki. Zdobycie, bowiem niezbędnych środków wiąże się z reguły ze sporządzeniem biznes planu przedsięwzięcia, którego zadaniem jest przekonanie potencjalnych inwestorów do przekazania kapitału.

Można, zatem stwierdzić, że inwestycje nowe to inaczej inwestycje rozwojowe, których celem jest zwiększenie potencjału produkcyjnego w znaczeniu wydajności zarówno pracy, ale i urządzeń technicznych, rozwoju sieci handlowej, zróżnicowania kanałów dystrybucji oraz służące wdrażaniu do produkcji nowych, a więc nowoczesnych wyrobów, lepiej zaspakajających istniejące potrzeby potencjalnych nabywców. To także inwestycje mające na celu dywersyfikację prowadzonej działalności i tym samym minimalizowanie ryzyka jej prowadzenia z uwagi na niebezpieczeństwo niepowodzenia kolejnych projektów, czy utratę niektórych rynków zbytu.

Jak wynika z powyższego, każda inwestycja, niezależnie od jej rodzaju wymaga zaangażowania środków finansowych, które zostały wypracowane przez samą jednostkę, lub pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. O ile w danym okresie czasu w spółce nie ma odpowiednio wysokich wolnych zasobów pieniężnych, musi ona skorzystać z kapitału obcego, co wymaga znacznie większego zaangażowania. Należy także zdawać sobie sprawę z tego, że w przeciwieństwie do kapitału wewnętrznego, kapitał zewnętrzny będzie musiał zostać zwrócony jego właścicielowi, a spółka będzie musiała dodatkowo ponieść koszty jego pozyskania. Jednak, aby przedsiębiorstwo mogło się rozwijać, a w dłuższej perspektywie poszerzać spektrum swojej działalności i potencjalnych odbiorców, musi dokonywać nie tylko niezbędnych inwestycji odtworzeniowych i modernizacyjnych, ale przede wszystkim rozwojowych.

Michał Lehmann

W serwisie dypłom.com.pl prezentujemy obronione prace dyplomowe, które mogą służyć za wzór do napisania własnej pracy - gdyby potrzebowali jeszcze Państwo konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](https://pisanieprac.pl) - fachowa pomoc w pisaniu prac.